

RINGERIKE KOMMUNE

Planprogram for revidering av Kommunedelplan for Vikerfjell

Forslag til høring og offentlig ettersyn
jf. formannskapetets strategi og plan 24.09.2025 sak 33/25

DOKUMENTINFORMASJON	
Rapporttittel	Planprogram for revidering av kommunedelplan for Vikerfjell
Dato	
Oppdragsgiver	Ringerike kommune
Kontaktperson hos Ringerike kommune	Harriet Slaaen og Guro Li
Utarbeidet av	Ringerike kommune
Sist revidert	01.10.2025 – oppdatert med formannskapetets vedtak.

Forord

Vikerfjell er kommunens satsingsområde for fritidsbebyggelse. Dette er forankret i kommuneplanens samfunnsdel og arealstrategi. Vi er nå i gang med å revidere kommunedelplanen for Vikerfjell, som er den overordnede planen for arealutvikling i dette området. Revideringen er avgrenset til bestemmelsene.

Gjeldende kommunedelplan for Vikerfjell ble utarbeidet i perioden 2004 til 2011. Etter dette har det skjedd store endringer på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Nye statlige og regionale føringer for fritidsbebyggelse stiller strengere krav til ivaretagelse av klima og naturmiljø. Ringerike kommune har vedtatt ny samfunnsdel med arealstrategi som gir nye føringer for ønsket utvikling i kommunen. Vikerfjell naturreservat ble opprettet i 2016.

Grunneierne innenfor planområdet har i stor grad samlet seg om å utvikle Vikerfjell som helårsdestinasjon, og har etablert Vikerfjell Forum for å styrke dette arbeidet. Vikerfjell forum har gitt tilbakemelding om at gjeldende bestemmelser setter en del begrensninger når det gjelder hyttestørrelser, takvinkler m.m. som bør vurderes på nytt ut fra dagens situasjon.

Vikerfjell er et høyfjell med fjell som strekker seg 1000 moh., og er et snøsikkert område med drøyt 12 mil skiløper. Vikerfjell har også flotte områder langs Sperillen der det er godt tilrettelagt for badeaktiviteter og båtliv. Det er i dag i underkant av 1100 fritidsboliger innenfor planområdet, og en tomtereserve på over 300.

Dette dokumentet er planprogrammet for revidering av kommunedelplan for Vikerfjell. Planprogrammet er en «oppskrift» på hvordan planarbeidet skal legges opp, og viser blant annet hvilke temaer som skal utredes og hvordan medvirkningen skal foregå.

[Oppstart av planarbeidet og forslag til planprogram ble behandlet i formannskapet strategi og plan 24.09.2025 sak 33/25.

Følg med på kommunens hjemmeside www.ringerike.kommune.no/vikerfjell for informasjon om planarbeidet.

Innhold

1. Målet med kommunedelplanen	5
1.1 Målet med planarbeidet	5
1.2 Målet med planprogrammet	6
2. Føringer for planarbeidet	7
2.1 Nasjonale og regionale føringer	7
2.2 Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi	7
2.3 Gjeldende kommunedelplan for Vikersfjell (Ådalsfjella)	7
2.4 Næringspolitisk strategi og næringsplan 2:1	9
3. Gjennomføring og avgrensning av planarbeidet	10
3.1 Planprosess og fremdrift	10
3.2 Informasjon og medvirkning	11
3.3 Politisk organisering og forankring	12
4. Viktige temaer i planarbeidet	14
4.1 Forhold til gjeldende kommunedelplan og reguleringsplaner	14
4.2 Klimagrep	15
4.3 Fritidsboliger og næringsutvikling	16
4.5 Landbruk, naturmangfold, friluftsliv	17
4.6 Samfunnssikkerhet, kommunale tjenester og infrastruktur	19
5. Behov for utredninger	22
5.1 Krav om konsekvensutredning	22
5.2 Vurdering av samla virkninger	22
6. Føringer og kunnskapsgrunnlag for planarbeidet	23
6.1 Nasjonale føringer	23
6.2 Regionale føringer	23
6.3 Andre føringer, retningslinjer, veiledere og kunnskapsgrunnlag	23
6.4 Aktuelle lover og forskrifter	23

1. Målet med kommunedelplanen

1.1 Målet med planarbeidet

Kommunedelplanen for Vikerfjell er kommunens overordnede plan for arealbruk innenfor det lysegrønne området uthevet nord i kartet nedenfor. Planen omfatter et areal på i overkant av 320 000 dekar.

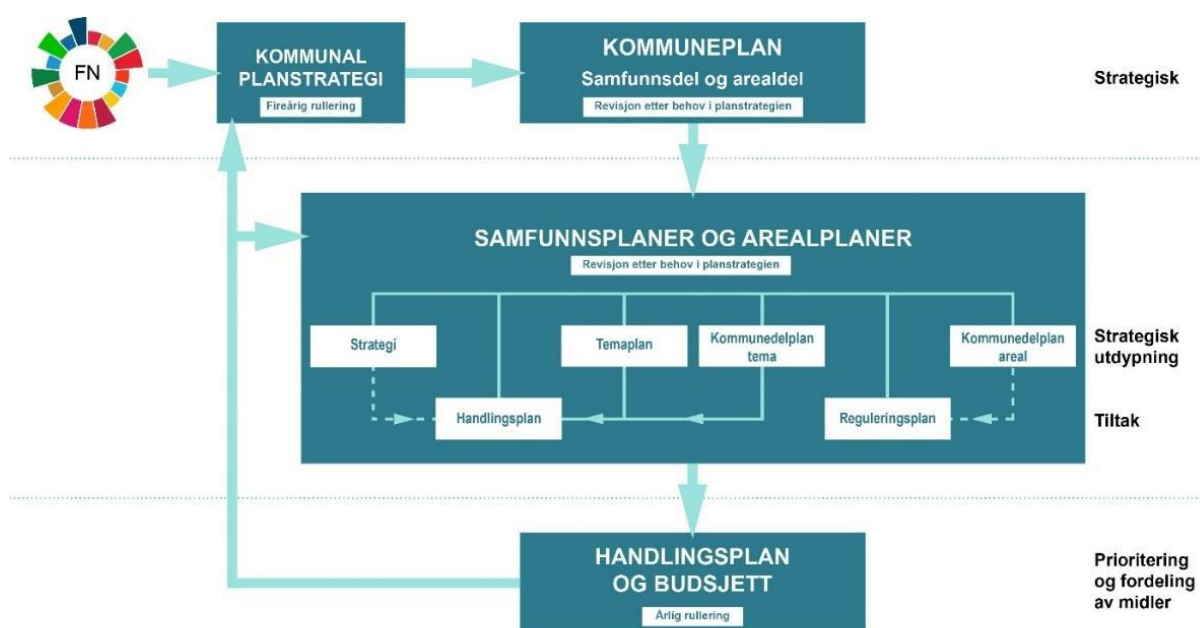
Kommunedelplanen skal bidra til å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel, og legge til rette for en utvikling som er bærekraftig både økonomisk, sosialt og for klima- og naturmiljø.

Videreutvikling av Vikerfjell som en helårsdestinasjon vil kunne gi positive ringvirkninger for kommunen når det gjelder arbeidsplasser, folkehelse og omdømme. Samtidig kan nedbygging av natur ha negative konsekvenser for klima og naturmiljø. Utvikling av fritidsbebyggelse vil også kunne ha betydning for kommunens lovpålagte oppgaver, f.eks. knyttet til brann og redning, helse og omsorg, vann og avløp. Dette er temaer som må ivaretas i planarbeidet.

Gjennom kommunedelplanen skal kommunen styre bruken av arealene. I den forbindelse må konsekvensene for arealbruken kartlegges. Medvirkning og utredning av konsekvenser er en viktig del av planarbeidet. I bestemmelsene fastsetter kommunestyret hva som er tillatt arealbruk og hvilke restriksjoner som gjelder. Kommunedelplanen er juridisk bindende og skal gi forutsigbarhet for videre planlegging og saksbehandling

Kommunen skal hvert fjerde år vurdere om det er behov for å revidere hele eller deler av gjeldende kommuneplan (inkl. kommunedelplaner). Denne vurderingen gjøres i kommunal planstrategi. I planstrategien for Ringerike kommune 2024-2027 fremgår det at kommunedelplan for Vikersfjell skal revideres. Revideringen var også satt opp i planstrategien for 2020-2023, men ble utsatt blant annet grunnet forsinkelser i behandlingen av kommuneplanens samfunnsdel og deretter kommuneplanens arealdel.

Figur: Plansystemet i Ringerike kommune

1.2 Målet med planprogrammet

Planprogrammet er et verktøy for å gjøre planleggingen målrettet og forutsigbar. Planprogrammet er i praksis en arbeids-, utrednings- og medvirkningsplan for arbeidet med kommunedelplanen.

Planprogrammet skal gi forutsigbarhet og klare rammer for planprosessen. Dette skal gi realistiske forventninger hos grunneiere, utbyggere og andre om hvilke innspill som vil kunne føre frem. Dette er særlig relevant i dette planarbeidet hvor kun bestemmelsene skal revideres. Ved å tydelig kommunisere avgrensninger og forventningsavklaringer, vil dette skape forutsigbarhet for de som ønsker å komme med innspill, samt gi kommunen mindre arbeid med å utrede urealistiske innspill.

Visjon

Ådalsfjella skal være et attraktivt område for natur- og friluftssopplevelser, stillhet og rekreasjon, hvor natur- og miljøhensynet er utgangspunktet og retningsgivende for næringsutvikling, tilrettelegging for aktivitet- og servicetilbud og utvikling av nye byggeområder.

Overordnede mål ved planarbeidet	Utviklingsprinsipper og mål
1. Legge til rette for næringsutvikling	a) Øke bruksfrekvensen på hytter b) Øke bruksfrekvensen på serveringssteder c) Utvikle gode service- og aktivitetstilbud d) Etablere og utvikle forpliktende grunneiersamarbeid e) Utvikle gode byggeområder for fritidsbebyggelse
2. Legge til rette for rekreasjon og opplevelser	a) Tilrettelegge for ferdsel, og natur- og kulturopplevelser b) Bebyggelse skal ha en god arkitektonisk utforming som gjenspeiler lokal byggeskikk c) Tilrettelegge for funksjonshemmede
3. Ta hensyn til natur og miljø	a) Ivareta og opprettholde inngrepsfrie områder b) Bevare dyre-, plante-, og friluftslivet c) Bygge- og infrastrukturiltak ikke skal i konflikt med grøntkorridorer, lokale tur- eller grøntdrag eller natur- og kulturverdier d) Ny bebyggelse og infrastrukturiltak skal steds- og terrengtilpasses e) Unngå forurensning av vann og grunn f) Bevare landskapsmessige sårbare områder
4. Legge opp til miljøvennlig infrastruktur	a) Terrenginngrep skal unngå store skjæringer og fyllinger b) Felles avløpsanlegg, som er miljøvennlige og fremtidsrettede

Arealstrategien i samfunnsdelen peker på Vikerfjell som satsingsområde for fritidsbebyggelse i Ringerike kommune, mens prinsippene ovenfor gir mer konkrete føringer for utviklingen av Vikerfjell. Det er derfor ikke behov for vurdering av alternative strategier for arealutvikling i arbeidet med kommunedelplanen for Vikerfjell.

2.4 Næringspolitisk strategi og næringsplan 2:1

Næringspolitisk strategi for Ringeriksregionen inneholder seks satsingsområder som regionen skal jobbe sammen om, for å nå målet om flere arbeidsplasser og høyere verdiskaping. Strategien angir også fem premisser som må være på plass for at strategien skal få full effekt. Dette er vist i figuren nedenfor.

Satsingsområdet som har høyest effekt på næringsutvikling og hvor kommunen har størst mulighet for påvirkning, er «proaktiv arealforvaltning og optimal bruk av tilgjengelige arealer».

To sentrale premisser er «Omdømme og attraktivitet» og «Landbruk og reiseliv». Disse premissene henger sammen, og Vikersfjell spiller en sentral rolle i reiselivssammenheng som kommunens satsingsområde for fritidsbebyggelse. Dette har igjen betydning for omdømme og attraktivitet. Vikersfjell har milevis med skiløyper, skitrekk og flere andre helårstilbud, til glede for innbyggere og besøkende. Vikersfjell bidrar også til arbeidsplasser **innen** innenfor hytteutbygging, hytteutleie og drift av handels- og tjenestetilbud.

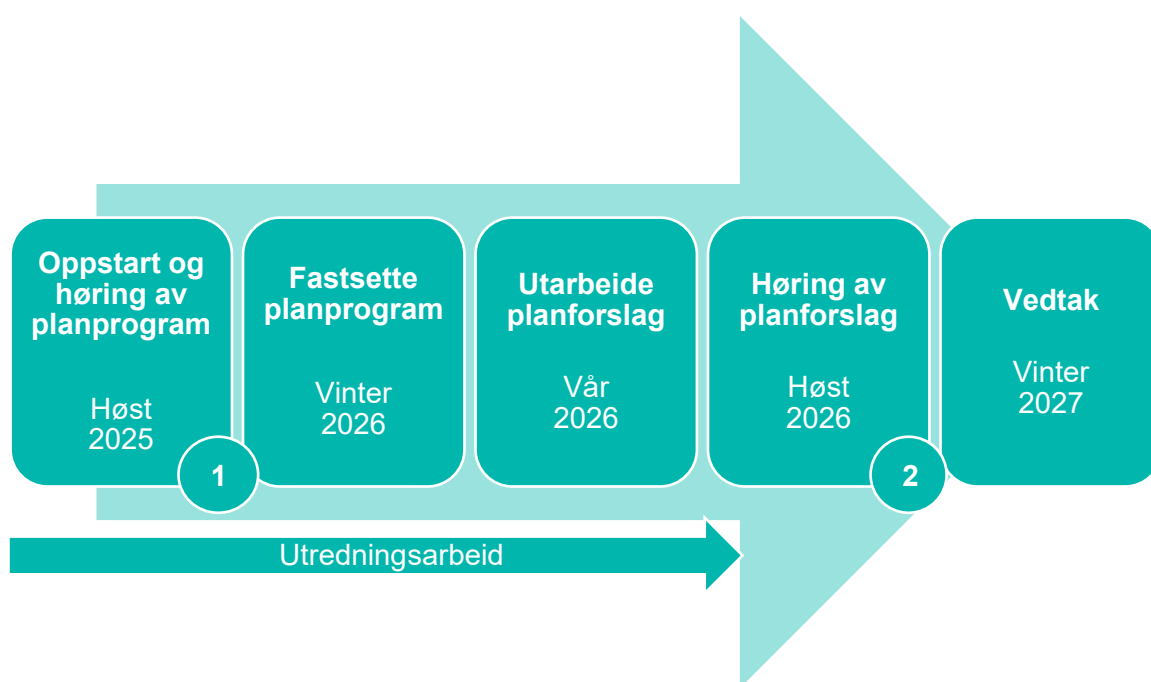
Næringsplan 2:1 er kommunens handlingsplan som følger opp næringspolitisk strategi, hvor et av tiltakene er å tilrettelegge for «arbeidsplasser i hele kommunen ved å styrke tettsteder og følge opp reiseliv og landbruk».

En satsing på Vikersfjell som helårsdestinasjon er et viktig ledd i arbeidet med å øke bosteds- og besøksattraktiviteten og næringsutvikling i kommunen og Ringeriksregionen.

3. Gjennomføring og avgrensning av planarbeidet

3.1 Planprosess og fremdrift

Figuren nedenfor viser hvordan planprosessen skal gjennomføres. Planforslaget utarbeides med grunnlag i planprogrammet, og det som har kommet fram gjennom utredninger og innspill. Planforslaget skal bestå av planbestemmelser og planbeskrivelse. I tillegg vil planforslaget bestå av plankart med mindre endringer som er nødvendige for at reviderte bestemmelser og plankart henger sammen.

I løpet av planprosessen er det i hovedsak to tidsperioder der kommunen vil invitere til dialog om planarbeidet. Alle skriftlige innspill i høringsperioden blir oppsummert og svart ut av kommunen.

1. Varsel om oppstart og høring av forslag til planprogram

Planprogrammet tydeliggjør mål og rammer for planarbeidet. I denne perioden åpnes det for innspill til prosess og temaer som bør vurderes eller utredes.

2. Høring og offentlig ettersyn av planforslaget

Planforslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn etter behandling i formannskapet. I høringsperioden kan alle gi skriftlige innspill til planforslaget. I denne perioden ønsker vi uttalelser til det konkrete forslaget til bestemmelser, og det åpnes ikke for forslag om helt nye temaer i bestemmelsene.

3.2 Informasjon og medvirkning

Planprosesser skal være åpne og forutsigbare, og legge til rette for medvirkning. Kommunen har et særlig ansvar for å legge til rette for medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging.

Hvordan informerer kommunen om planarbeidet?

Det er et mål at innbyggere, grunneiere, hytteeiere og andre interesserte på en enkel måte skal ha mulighet til å få innsikt i planarbeidet og kunne gi innspill. Informasjon fra kommunen skal være tydelig og lett å forstå. Kommunen skal både bruke digitale kanaler for informasjon og medvirkning og andre arenaer for å nå bredt ut. Dette skal sikre at også de som ikke bruker digitale plattformer får mulighet til å delta og gi innspill.

Kommunens hjemmeside: Informasjon om planarbeidet og mulighet for medvirkning skal være lett tilgjengelig på kommunens hjemmeside gjennom hele planprosessen.

Kommunens Facebook-profil og andre digitale plattformer: Her kan interesserte følge kommunen og få med seg informasjon underveis i prosessen.

Lokalavisen Ringerikes Blad: Brukes til kunngjøring av planarbeidet.

Åpne møter og ByLab: Kommunen vil gjennomføre åpne møter på Vikerfjell, og minst ett åpent møte på ByLab. Ved offentlig ettersyn vil høringsdokumenter være fysisk tilgjengelig for gjennomlesning på ByLab.

Vikerfjell forum: Grunneierne innenfor planområdet har i stor grad samlet seg om å utvikle Vikerfjell som helårsdestinasjon, og har etablert Vikerfjell Forum for å styrke dette arbeidet. Det skal gjennomføres dialogmøter med Vikerfjell forum.

Hytteiere: Det er ikke krav om å varsle grunneiere direkte i kommunedelplaner. Mange hytteiere har sin faste bopel et annet sted i landet og besøker fritidsboligen mer eller mindre sporadisk. Disse hytteeierne kan ikke forventes å verken lese lokalavisen, kommunens nettside eller å få med seg informasjon på fysiske oppslagstavler. Revidering av bestemmelsene vil like fullt kunne berøre deres interesser knyttet opp mot utvikling av området der de har sine fritidsboliger. Kommunen skal derfor søke å nå eiere av fritidsboliger særskilt.

Andre interesser: Kommunen vil søke å nå ut med informasjon til andre brukerinteresser via lag, foreninger og organisasjoner.

3.3 Politisk organisering og forankring

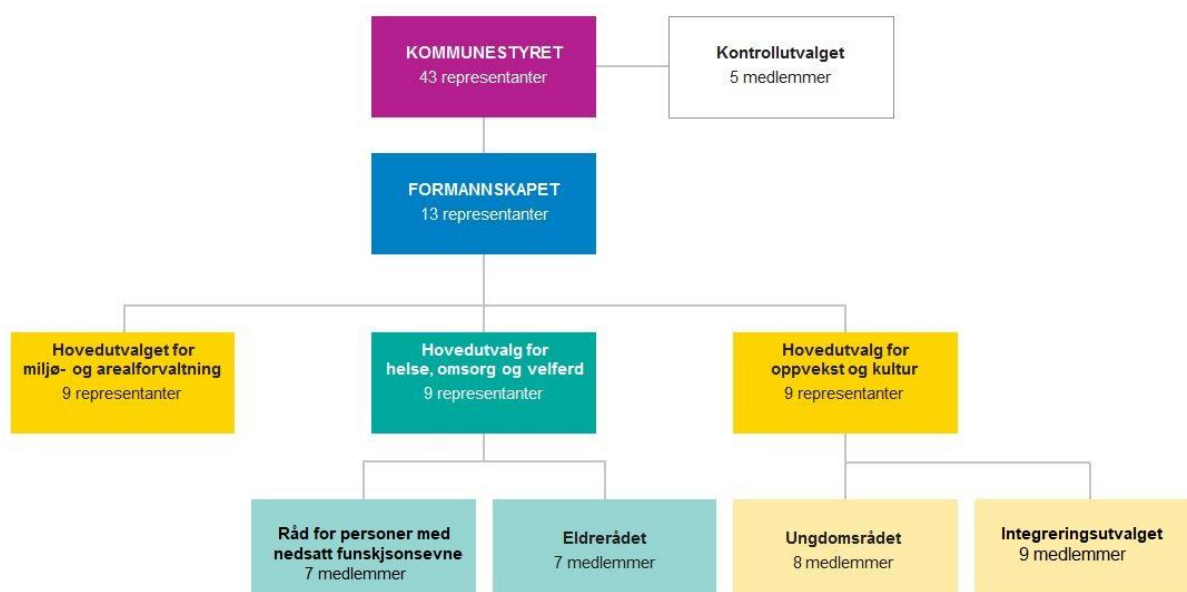
Kommunedelplanen er kommunens viktigste styringsverktøy for arealbruk innenfor planområdet, og det er viktig med god forankring gjennom hele planarbeidet.

Kommunestyret er kommunens øverste planmyndighet og skal fastsette planprogrammet og vedta kommunedelplanen.

Formannskapet er kommuneplanutvalg, og behandler saker som omhandler kommunedelplanen. Formannskapet fattet vedtak om å sende planprogram og planforslag på høring og offentlig ettersyn. Ved sluttbehandling av planen gir formannskapet innstilling til endelig vedtak i kommunestyret. Formannskapet blir orientert om sentrale problemstillinger underveis i planprosessen (som en del av formannskapets strategi- og planmøter).

Hovedutvalget for miljø- og arealforvaltning (HMA) får saker som omhandler kommunedelplanen til behandling, og innstiller til formannskapet. HMA vil få muntlige orienteringer underveis i planprosessen.

Andre politiske råd og utvalg, vist i figuren nedenfor, som er relevant for planen blir involvert når planforslaget er på høring og offentlig ettersyn. Dette vil skje gjennom saksfremlegg i høringsperioden med mulighet for å gi uttalelse til forslaget.

Figur: Politisk organisasjonskart for Ringerike kommune.

Figur: Landskap på Vikerfjell. Foto: Hans Haug.

4. Viktige temaer i planarbeidet

Dette kapitlet gjennomgår temaer som vil være sentrale i planarbeidet, og hvilke problemstillinger som er relevante å utrede nærmere.

4.1 Forhold til gjeldende kommunedelplan og reguleringsplaner

Kommunedelplanen for Vikerfjell skal styre arealutviklingen innenfor planområdet, og gi grunnlag for effektiv plan- og byggesaksbehandling av god kvalitet. For å vurdere behovet for endringer, skal gjeldende kommunedelplan evalueres:

- Hva har fungert godt?
- Hvor er det behov for endringer?
- Hvor store er arealreservene for ulike formål?
- Hvordan står gjeldende plan seg knyttet til fremtidig utvikling og dagens føringer for arealutvikling?
- Har kommunedelplanen vært et godt styringsverktøy for videre planlegging og saksbehandling?
- Har kommunedelplanen gitt grunnlag for den arealutvikling som er vedtatt som ønskelig for Vikerfjell?

Det er flere reguleringsplaner innenfor planområdet, både vedtatte og i prosess. Dersom det oppstår motstrid mellom reguleringsplaner og kommunedelplanen som nå revideres, må motstriden avklares gjennom tydelige bestemmelser i kommunedelplanen. Det kan bli behov for å informere grunneiere og eventuelt andre som berøres av endringer i reguleringsplanene.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Evaluere gjeldende kommunedelplan.
- Gjennomgå reguleringsplaner i området, og ta stilling til hvordan forhold til eksisterende reguleringsplaner og reguleringsplaner i prosess skal håndteres og i hvilken grad kommunedelplanen skal gis forrang.

4.2 Klimagrep

Arealendringer og klimagassutslipp

Arealendringer, som fritidsbebyggelse, er en av hovedutfordringene knyttet til å oppnå mål om å redusere klimagassutslipp, sikre vannmiljø, ivareta landbruksområder og naturmangfold. I kommunens arealstrategi er det vedtatt fortetting av eksisterende områder avsatt til fritidsbebyggelse før eventuelt nye områder tas i bruk.

Revideringen av kommunedelplan for Vikerfjell er avgrenset til kommunedelplanens bestemmelser. Det åpnes derfor verken for å ta ut byggeområder eller avsette nye.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Vurdere bestemmelser for utbygging som kan bidra til ivaretagelse av karbonrike arealer, naturmangfold og landbruksinteresser.
- Vurdere virkemidler for å redusere klimagassutslipp og lokal luftforurensing både når utbygd og under utbygging.

Energibruk

Hytter av høy standard og økt bruk av fritidsboliger har medført en vesentlig økning av energibruk i fritidsboliger. Kommunen kan ikke sette grenser på inntak eller forbruk i planer etter plan- og bygningsloven, men god planlegging av arealbruk kan bidra til å redusere energibehovet.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Vurdere bestemmelser som kan bidra til redusert energibehov for nye fritidsboliger. Mulige temaer er plassering av fritidsboliger i terrenget, maks størrelse på nye fritidsboliger, utforming og materialbruk og hvordan vegetasjonen kan benyttes som lebelte mot vær og vind.

Figur: Natur på Vikerfjell. Foto: Ringerike kommune.

4.3 Fritidsboliger og næringsutvikling

Et sentralt tema i planarbeidet er bestemmelsene for oppføring av fritidsboliger. Vikerfjell har flere hyttegrender som representerer ulike særpreg. Kommunedelplanen skal i hovedsak gi overordnede føringer.

Variasjon i størrelser og prisnivå på fritidsboliger og/eller leiligheter vil medvirke til at flere barnefamilier har råd til å kjøpe seg inn i området. Videre kan mulighet for utleie og varmestuer gjøre området tilgjengelig for de som ikke ønsker eller har råd til å kjøpe.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Optimalisere bruken av arealene som allerede er avsatt til fritidsbebyggelse, fritids- og turistformål og næringsbebyggelse.
- Få kunnskap om hvordan overordnede planer kan tilpasses utviklingen av fritidsboliger og helårsattraksjoner i forhold til dagens etterspørsel og behov.
- Vurdere bestemmelser for områder for fritidsbebyggelse, inkludert oppføring av fritidsboliger. F.eks. tomtestørrelse, parkering, solcellepanel, avfallshåndtering, vann og avløp, hyttestørrelser, arkitektonisk utforming samt mulighet for oppføring av leilighetsbygg og utleie (varme senger).
- Vurdere å gi bestemmelser og/eller retningslinjer for fortetting av eksisterende byggeområder og standardheving av eldre hytteområder.
- Vurdere hvordan bestemmelsene kan sikre fysiske omgivelser som gir god folkehelse og livskvalitet.
- Vurdere om det er bestemmelser som bør differensieres ut fra kontrastene i kvalitetene i de ulike hyttegrendene.

Figur: Hytte på Vikerfjell. Foto: Hans Haug.

4.5 Landbruk, naturmangfold, friluftsliv

Naturmangfold

Vikerfjell har naturmangfold av stor verdi som ikke var kjent da gjeldende kommunedelplan ble utarbeidet. Gjennom nyere naturtypekartlegging (Vikerfjell sør, 2023) er det kartlagt store verdier mellom og på hyttetomter. Naturverdiene består hovedsakelig av gammel barskog og rødlistede arter knyttet til gamle og døde trær.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Bruke kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold inn i arbeidet med bestemmelser.
- Vurdere hensynssoner for naturmangfold i lys av ny kunnskap.
- Vurdere bestemmelser som reduserer støy- og lysforurensning, som tar hensyn til hekkende fugl i våtmarksområder, som forhindrer drenering og nedbygging av myr, samt tiltak som forhindrer forurensning.

Friluftsliv og folkehelse

Muligheten for å utøve friluftsliv og tilgjengelighet til naturområder er hovedårsakene til at tilreisende oppsøker Vikerfjell. Dette er viktig for folkehelsen da det bidrar til velvære, reduserer stress og øker naturforståelsen. Det er den tradisjonelle spaserturen som er den mest populære aktiviteten.

Det er ingen reelle kollektivforbindelser til Vikerfjell. Besøkende er avhengig av personbil, og alle hovedveiene opp mot hyttegrendene krever bompassering.

Befolkningens deltagelse i friluftsliv er høy og stabil. Friluftaktiviteter har større grad av sosial likhet i deltagelse enn mange andre former for fysisk aktivitet, men det er noe variasjon i bruken mellom sosiale grupper¹. I et folkehelseperspektiv er det viktig å planlegge for at alle aldergrupper og funksjonsnivå kan benytte området.

Tilretteleggingen for allmennheten må ikke komme i konflikt med viktige landskaps-, kulturmiljø-, friluftslivs- og naturinteresser.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Vurdere bestemmelser som sikrer at grønne korridorer, ferdselsårer, skiløyper og turstier ivaretas ved videre utbygging av fritidsbebyggelse.

Figur: Foto: Ringerike kommune

¹ [Miljøstatus, 2025](#)

Skog

Eiendomsstrukturen innenfor planområdet er preget av relativt store eiendommer med høy skogandel. Cirka 80 000 dekar med skog og fjellpartier ligger innenfor Vikersfjell naturreservat, og er dermed vernet mot enhver form for inngrep. Øvrig skog som ligger over 700 moh. rundt Fossholmfjell ligger i såkalt vernskog. Det vil si at det er egne bestemmelser for hogst, og skogeier må søke kommunen om tillatelse til hogst. For hytteområder kan hogst være både positivt og negativt da hogst både kan føre til bedre utsikt, men også til mindre skjerming.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Sikre at skogområder ikke blir vanskelig tilgjengeliggjort eller utilgjengelig som følge av videre utbygging innenfor avsatte byggeområder.

Jordbruk og beitebruk

Under kapittel 5 i arealstrategien til Ringerike kommune fremgår det at «*Kommunen skal ha et strengt jordvern, og ikke tillate at dyrka og dyrkbar mark bygges ned*». Dyrka og dyrkbar jord ligger i de laveliggende arealene, ned mot Sperillen, hvor det også er avsatte byggeområder som berører dyrkbar jord.

Det er i dag minimal eller ingen beiting av husdyr i skog-/fjellområdene innenfor planområdet. Gårdene i området kan ha beiterett. Beiteretten er en viktig del av den private grunneierretten, på lik linje med jakt- og fiskerett.

Utbygging av hyttefelt kan være konfliktskapende i forhold til beitebruksinteressene. Beslag av større arealer reduserer utmarkas verdi som beiteområde og forringer også beiteretthaverens rettigheter. I tillegg kommer utfordringer knyttet til forholdet mellom beitedyr og hytteiere. Utgangspunktet for vurderingene om beitebruk vil være kommunens temaplan for landbruk.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Vurdere hvorvidt det skal tas høyde for at det igjen kan bli aktuelt med beiting i fremtiden.

Vassdrag

Planområdet avgrenses av Sperillen som strekker seg langs hele østsiden og utgjør et viktig område for naturmangfold og rekreasjon. Det er i tillegg flere vann og vassdrag innenfor planområdet. Tilgang på vann byr også på muligheten for rekreasjon.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Hensynta vann og vassdrag innenfor planområdet. Herunder vurdere krav om funksjonell kantsone og byggegrense mot vann.
- Se på bestemmelser knyttet til etablering av småbåtanlegg.

Figur: Et av flere vann på Vikerfjell. Foto: Hans Kristian Øverby.

Andre temaer

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Vurdere bestemmelser knyttet til eksisterende bebyggelse innenfor områder avsatt til landbruk, natur og friluftsliv (LNF). Selv om Vikerfjell kjennetegnes av de mange fritidsboligene, er det også boligbebyggelse innenfor planområdet.
- Se på bestemmelser som ivaretar kulturminner og kulturmiljø.

4.6 Samfunnssikkerhet, kommunale tjenester og infrastruktur

Det er vedtatt i kommunen å tilrettelegge for utstrakt bruk av fritidsboliger. Tilrettelegging for alle samfunnsgrupper og alle funksjonsnivå vil kunne bidra til dette. Samtidig utløser dette lovmessige forpliktelser for kommunen knyttet til helsetjenester for fritidsbeboere, uttrykningstid for brann- og redning, samt drift av vann- og avløpssystemer. Det må være balanse mellom utbygging av fritidsboliger og kommunens evne til å oppfylle lovmessige krav til offentlig tjenestetilbud.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Belyse konsekvenser for kommunens tjenestetilbud.

Vann og avløp

Innenfor planområdet er det varierende om fritidsbebyggelsen har innlagt vann og avløp. I enkelte områder er dette ikke tillatt. Dette kan få betydning for målet om økt bruk av fritidsboligene. Det er en rekke hensyn som må tas dersom det skal åpnes for vann- og avløpsanlegg der det ikke finnes i dag. Vann- og avløpsanlegg av en viss størrelse skal eies av kommunen. Det vil kunne inntre plikt for kommunen til å drifte vann- og avløpsanlegg dersom det legges opp til større, felles anlegg.

Ved etablering av enkeltanlegg fremfor fellesløsninger, vil kildeseparerte løsninger med tett tank for toalettlop og biofilter for gråvann kunne være bra for miljøet forutsatt at det brukes korrekt. Samtidig innebærer slike separate anlegg terrenginngrep, hyppige/omfattende slamrenovasjon og risiko for akutt forurensning.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi

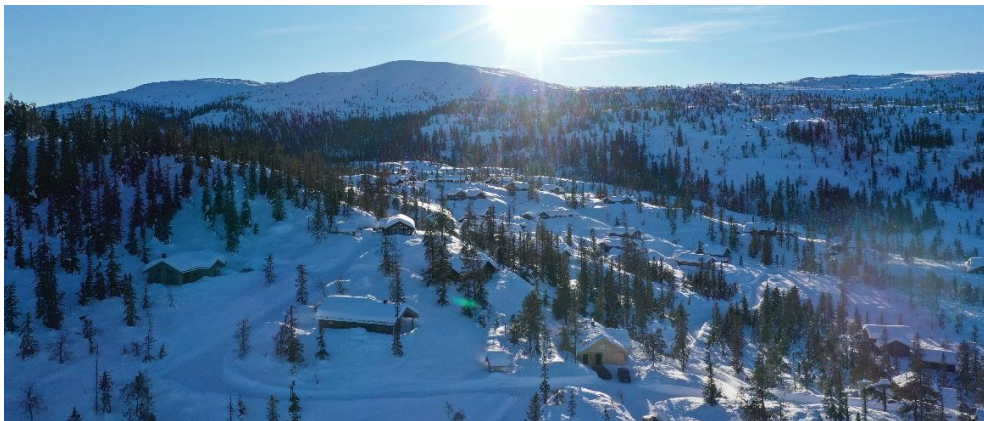
- Vurdere bestemmelser knyttet til vann og avløpsløsninger for eksisterende og fremtidig bebyggelse. Påvirkning og forringelse av vannmiljø i henhold til vannforskriften og etablering av trygge vannforsyninger, er styrende for vurderingene.

Overvann

Overvann er vann som renner på overflaten som følge av nedbør eller snøsmelting. I fjellområder som Vikerfjell vil økt utbygging av fritidsboliger, støttemurer og veier skape tette flater som vil endre landskapet og gi nye vannveier. Dette kan gi utfordringer dersom vassdrag og andre avrenningsveier ikke har kapasitet til å ta imot økt avrenning.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Vurdere om det er nødvendig med nye bestemmelser for overvannshåndtering.

Figur: Hyttfelt på Vikerfjell. Foto: Hans Haug.

Samfunnssikkerhet

Innenfor planområdet er det aktsomhetsområder for flom, kvikkleire, snøskred, jord- og flomskred og steinsprang. Kvikkleire kan forekomme under marin grense (ca. 200 moh.), men øvrige farer er gjeldende ulike steder over hele planområdet. Kommunen har ansvar for at det tas hensyn til samfunnssikkerhet i planlegging etter plan- og bygningsloven, og skal sikre at Ringerike er et trygt sted å være. Siden gjeldende plan ble vedtatt, er det kommet ny teknisk forskrift (TEK17), og flere nye nasjonale veiledere for håndtering av naturfare.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Vurdere bestemmelsene om samfunnssikkerhet opp mot nye krav og veiledere.

Brann og redning

For frittstående fritidsboliger, bør utrykningstid for brann- og redningstjenester ikke overstige 30 minutter. Brannstasjonen i Hønefoss er nærmest planområdet, ettersom utrykningskjøretøy fra Nes stasjon må kjøre rundt Sperillen. Utrykningstiden fra Hønefoss stasjon til fritidsbebyggelsen på Vikerfjell er godt over anbefalt grense per i dag. Det er utfordrende å effektivisere utrykningstiden med dagens veistandard. Det er i tillegg utfordringer med tilstrekkelig vannforsyning til utrykningskjøretøy.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Vurdere beredskap for brann og redning innenfor planområdet.

Skogbrukets infrastruktur

Det er en rekke veier som går fra Sperillen og Vestre Ådal, og opp på fjell-/hytteområdene. Disse veiene tjener også som skogsbilveier, med hensikt å transportere tømmer ut, og andre innsatsfaktorer inn, til skogområdene. Ut fra hovedtraséene som går oppover mot fjellområdene, er det flere avstikkere i form av sideskogsbilveier og traktorveier som også er viktige for skogsdriften i området.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Hensynta skogbrukets infrastruktur.

Offentlig tilgjengelig parkering

Med manglende kollektivtilbud til planområdet, vil de fleste være avhengig av personbilen for å kunne benytte seg av naturen og aktivitetstilbudet på Vikerfjell. Dette fordrer at det legges til rette for parkering som er allment tilgjengelig.

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Vurdere bestemmelser som stiller krav om offentlig tilgjengelig parkering.

Renovasjon

I arbeidet med kommunedelplanen skal vi:

- Vurdere om det skal stilles særskilte krav til renovasjon i reguleringsplaner for fortetting/økt utbygging av fritidsboliger, herunder felles renovasjonsanlegg og plassering/adkomst tilpasset lastebil for henting.

5. Behov for utredninger

5.1 Krav om konsekvensutredning

En konsekvensutredning beskriver planens virkninger for miljø og samfunn (plan- og bygningsloven § 4-2).

For kommunedelplaner er det krav om konsekvensutredning når det tilrettelegges for *nye* områder til utbyggingsformål, eller *vesentlig endret arealbruk* i eksisterende byggeområder (forskrift om konsekvensutredninger § 6 pkt. a). Denne revideringen er avgrenset til bestemmelsene, og det skal ikke legges inn nye utbyggingsområder.

Dersom bestemmelsene gir nye rammer for utbygging som kan få vesentlige virkninger, kan det likevel utløses krav om konsekvensutredning. For eksempel hvis bestemmelsene gir andre kriterier for lokalisering av fritidsboliger, rammer for utforming, utnytting eller funksjonskrav. De konkrete endringene i bestemmelsene er ikke avklart på nåværende tidspunkt, og behovet for konsekvensutredning må derfor vurderes nærmere i det videre planarbeidet.

Dersom revideringen av bestemmelser utløser krav til konsekvensutredning, skal kommunen gjøre en risiko- og sårbarhetsanalyse.

Uavhengig av om det utløses krav om konsekvensutredning, så skal planbeskrivelsen inneholde en beskrivelse av planens formål, hovedinnhold og virkninger. Herunder hvilke vurderinger som har ført fram til de foreslåtte endringene i bestemmelsene.

5.2 Vurdering av samla virkninger

Planbeskrivelsen skal inneholde en vurdering av planens samla virkninger. Vurderingen skal gi et helhetlig beslutningsgrunnlag, og grunnlag for å vurdere endringer dersom virkningene samlet sett ikke er akseptable. Samla virkninger beskrives overordnet og kvalitativt. Som grunnlag for å vurdere samla virkninger skal det utarbeides et arealregnskap som skal vise:

- *Arealreserver*: Hvor mye areal som er avsatt til bebyggelse, men ikke er realisert.
- *Virkninger for utvalgte arealkategorier*: Hvordan byggeområder overlapper med viktige areal typer for karbonlagring, naturmangfold, landbruk og friluftsliv. Dette gir grunnlag for å vurdere om det er nødvendig med egne bestemmelser knyttet til disse temaene.

6. Føringer og kunnskapsgrunnlag for planarbeidet

6.1 Nasjonale føringer

- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027.
- Forventningsbrev 2025 – Statlige forventninger til kommunene og føringer for kommunal arealplanlegging, Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.
- Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet, 2025.
- Statlige planretningslinjer for klima- og energi, 2024.
- Rundskriv, T-2/08-Miljøverndepartementet, Om barn og planlegging.
- Regjeringens handlingsplan for universell utforming 2021-2025.
- Den europeiske landskapskonvensjonen av 1. mars 2004.
- Nasjonale miljømål.
- Nasjonale mål for vann og helse, 2024.

6.2 Regionale føringer

- Regional planstrategi for Buskerud 2024-2027.
- Regional plan for areal og transport i Buskerud 2018-2035.
- Regional plan for kulturminnevern i Buskerud 2017-2027.
- Regional plan for vannforvaltning i vannregion Vest-Viken 2016-2021.
- Temastrategi for biologisk mangfold, Viken 2022.
- Regional vannforvaltningsplan for Innlandet og Viken 2022-2027.

6.3 Andre føringer, retningslinjer, veiledere og kunnskapsgrunnlag

- Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi 2021-2030, Ringerike kommune.
- DSB Veileder «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging», 2017.
- Rettleiar om planlegging av fritidsbustader, 2022.
- NVE Retningslinje 2/2011, Flom- og skredfare i arealplaner, 2014.
- NVE Veileder 2/2017, Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging, 2017.
- NVE Veileder 1/2019, Sikkerhet mot kvikkleireskred, 2020.
- NVE Veileder 3/2022, Sikkerhet mot flom, 2022.
- NVE veileder 4/2022, Håndtering av overvann i arealplaner, 2023.
- Næringspolitisk strategi for Ringeriksregionen "Framover Sammen", 2022.
- Næringsplan 2-1 2023-2024, Ringerike kommune.
- Veileder kommuneplanens arealdel, 2022.
-
- Nasjonale og lokale kartdatabaser relevante for forvaltning av naturmangfold.
- Folkehelseoversikten 2023, Ringerike kommune.

6.4 Aktuelle lover og forskrifter

- Grunnloven § 112.
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

- Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova).
- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven).
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven).
- Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven).
- Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven).
- Lov om kulturminner (kulturminneloven).
- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven).
- Lov om skogbruk (skogbrukslova).
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven).
- Lov om jakt og fangst av vilt (viltloven).
- Forskrift om konsekvensutredninger.
- Forskrift om miljørettet helsevern.